

Zaterdag 23 januari

Een redelijk rustige dag. Ik kom weer eens aan een boek lezen toe en dat heb ik lang niet gedaan. Vanmorgen kwam bij de ochtendwijding de voorganger niet opdagen. Bbuna was al vroeg naar Mazabuka vertrokken en we waren met een klein groepje. Toch wordt ook dan weer het programma gewoon opgepakt. We zingen een lied, Rafaël doet een gebed en gaat dan gewoon verder om iets over het gezongen lied te vertellen en Wallis sluit af met een gebed. Wat heb ik een bewondering op zulke momenten voor deze mensen om hun improvisatietalent.

Oliver heeft gisteren uit Lusaka de bladveer voor de minibus meegenomen en samen met Rafael gaat hij die vanmorgen monteren. Nog een hele klus, maar tegen de middag zit alles weer op z'n plek en kan de bus weer rijden. Tijdens de montage, terwijl Oliver op zijn rug onder de bus ligt waarschuwt Rafael voor een slang, dicht bij de bus. Razendsnel is iedereen alert. Met stoken en een pijp prikken ze in het gras waar de slang moet zitten. Ineens komt hij voor de dag en in een flits verdwijnt hij door de deur in het magazijn van de werkplaats. Ik wist niet dat slangen zich zo snel konden voortbewegen. De jacht wordt binnen voortgezet en eindelijk is hij dood. Een zucht van verlichting wordt geslaakt door iedereen. Ze zijn erg bang voor slangen en als ze er een zien dan gaan ze op jacht.

Met Sarudzai werk ik de contracten uit voor Bbuna en Piston. Het is al een poosje een wens om deze twee medewerkers meer vastigheid te geven omdat ze belangrijk voor de Missie zijn.

Verder een rustige middag waarbij Febby, Sarudzai en Bbuna na elkaar nog even komen buurten. Buiten is het koor voor morgen druk aan het oefenen voor de kerkdienst van morgen. Zo is het een gezellige drukte met het gezang op de achtergrond.

Zondag 24 januari

Tot half acht uitslapen. Na een week van voorbereiding om vanmorgen in de kerkdienst iets te delen met de gemeente, ga ik nu de preek op papier uitwerken. Ik had al aantekeningen gemaakt en een structuur opgezet, zodat het uitwerken vlot gaat. In een uur tijd staat op papier wat ik wil delen. Als Bijbelgedeelte heb ik gekozen Filippenzen 2 vs 3-11. Een mooi gedeelte om mee bezig te zijn. Om half tien begint de dienst en er zijn zowaar al wat mensen. Gibson doet de Bijbelstudie en daarna de verschillende koren. Om twaalf uur zijn we zover dat ik mijn preek kan houden, afgesloten met applaus. Daarna nog gebeden

en een rondgang door de ziekenzalen. Om kwart over één aan de koffie. Ik heb Febby uitgenodigd op de koffie en zij praat wel. Het hebben het veel over haar verblijf in China.

Na de middag maak ik wat soep uit een pakje met een boterham. Verder rust ik wat en lees een boek. Bbuna is naar Mazabuka vertrokken om daar een paar missionarissen op te wachten die een bezoek aan de Missie willen brengen. Zij reizen vanuit Zuid Afrika rond om kerkleiders te trainen en willen dat ook op de Missie doen met voorgangers van kerken rond de Missie. Een mooi initiatief. Om zeven uur komen ze in het donker aan. Het zijn drie blanke mannen en ze zijn met de auto in twee dagen komen rijden van Zuid Afrika naar hier. Ze zetten een tent op het grasveld en starten gelijk de vertoning van een film over Jezus bij de schuur van de community. Nu staat er één in mijn huis een maaltijd te koken. Na de film nodig ik hen uit om in mijn huisje te eten.

Maandag 25 januari

Vanmorgen zijn de Z. Afrikanen ook al vroeg op. Ze hebben in een tent voor mijn huisje geslapen. Ze zijn volledig uitgerust met een kampeeruitrusting. Of ze uitgerust zijn valt te betwijfelen, want ze hebben gisteren de hele dag gereden en gingen niet al te vroeg in de slaapzak. Twee gaan ermee

naar de morgenopening en Bbuna vraagt of ik hen wil voorstellen. De ene heet Dr. Hennie van Zyl en de andere Willem ..., de derde ben ik vergeten. Hennie is dr. In de theologie. Hij heeft zo diverse bijbelscholen opgezet in Malawi en Kenia. Ik heb een kaartje van hem gekregen. Ook in Zambia zou hij graag iets willen organiseren, wellicht is de Missie een mogelijkheid. Na het ontbijt leid ik hen rond over het missie terrein en ze zijn onder de indruk van de activiteiten die vanuit deze plek voor de community worden gedaan. Omdat ik niet meer tijd heb neem ik afscheid van hen, omdat ik met Oliver moet afreizen voor ons programma vandaag. We rijden naar Kangila om de onderdelen van de Hilux weg te brengen. Onderweg stoppen we de Nwezi farm, waar we David, Verona en de kleine Heidi Green begroeten. Erg leuk om hen weer eens te zien. Heidi is al flink gegroeid en David druk haar mijn armen. Ze zijn erg trots op haar. We praten wat bij en wordt uitgenodigd om van de week een keer taart te komen eten.

Bij Kangila geven we onderdelen af en door de chef wordt toegezegd dat morgenmiddag de auto weer de weg op kan met een nieuwe linker aandrijf-as en stuurbevestigingspomp. We hadden gedacht ook Herbert en Mercy van de Kangila school te zien, maar die zijn niet thuis. Oliver moet bij Sunshine op de asfaltweg een paar mensen ophalen van een kerk uit Chirundu. Zij komen naar de Missie om deel te hebben aan het bijbelschoolprogramma. Sunshine is een soort "wegrestaurant", een gebouw met een traliebalie, waar je iets te eten kunt kopen. Ik dacht daar ook mij prepaid telefoon op te kunnen laden maar ze hebben geen kaartjes meer. Dan begint het lange wachten van bijna twee uur, voor de vier mannen van Chirundu verschijnen. Maar ja, dat is ook Afrika.

Nu moet ik nog steeds mijn prepaid telefoon opladen, dus Oliver rijdt richting Mazabuka, maar onderweg lukt dat ook niet. We komen dus in Mazabuka terecht en daar hebben ze wel kaartjes. Door dit gedoe weer geen lunch gehad, dus neem ik bij de thee maar crackertjes.

Febby is wild enthousiast over het studie materiaal gekregen van de mannen van de Bijbelschool. Het is een cursus van drie jaar en ze hebben voor het eerste jaar alles op een memory kaartje gekregen.. Nu moeten zij die mee willen doen de discipline opbrengen om met elkaar te gaan studeren Morgen gaan ze afspreken hoe dit wordt aangepakt. In juni komen de mannen terug om de groep verder te helpen. Ik zet alles ook op mijn laptop.

Aan het eind van de middag komt Bbuna nog een poosje buurten. We praten over allerlei dingen. Hij is erg geïnteresseerd in alles wat er in de wereld gebeurt en kijkt op TV het liefs naar nieuwsprogramma's.

Ik maak nog wel een lekkere warme maaltijd klaar, deze keer kip met witte kool en aardappelen. Net als ik wil gaan afwassen valt het licht weer uit. Zo langzamerhand krijg ik het idee dat op werkdagen en alleen 's-avonds gebeurt. Ik ga maar een poosje op bed liggen en val in slaap. Om tien uur wordt ik slaapdronken wakker en doe maar niet veel meer. Wel heb inmiddels een boek uit.

Dinsdag 26 januari

Bij het opstaan is het behoorlijk heilig en vochtig. Zal er vandaag regen komen?

Gisteren heb ik heel wat afspraken kunnen maken. Omdat er geen vervoer was het even lastig om te doen. Vandaag gaan we de drie wezen vervolgen om te zien hoe het hun school gaat en het schoolgeld te betalen. Lafter is de portefeuillehouder, dus zij gaat mee. Daarbij nog Avice om prijzen te verzamelen voor het tuinplan. Maar het wordt steeds drukker, ook Obed sluit aan en later ook Rafael en de vrouw uit onze winkel. De auto zit dus behoorlijk vol. In Mazabuka worden de meesten eruit gezet en Lafter, Oliver en ik gaan naar het huis van de oma waar Ruth en Mwanse wonen. Ze zijn er niet, maar op de terugweg komen we Mwanse tegen en hij zegt dat oma naar de stad (Mazabuka) is. Door naar de school waar Ruth zit. We vinden haar en het blijkt dat Mwanse ook weer op deze school zit, omdat de privé school is gesloten, ouders betaalden niet. Mwanse zit in grade 11 en Ruth in grade 9. We horen van het hoofd de kosten voor de schoolfees voor het hele jaar en zeggen toe om dit op hun rekening te storten. Dan door naar de Chitongo school, een rit van een uur. Daar horen we dat Rex voor de derde keer het examen voor grade 9 niet heeft gehaald en van school af is. Het hoofd adviseert naar zijn huis te gaan en te zien of een verdere technische opleiding niet beter bij hem past. We vinden zijn oma met familie aanwezig op de plek waar ze een kleine familieboerderij hebben. Oma komt uit het veld waar ze aan het werk is, je zou haar voeten eens

moeten zien, echt doorleeft en vuil. Ze verteld dat Rex bezig is om een plaats te vinden op een technische school en binnenkort zal hij naar de Missie komen om te laten horen wat de mogelijkheden zijn. e wachten maar af.

Terug in Mazabuka merken we dat het bijzonder druk is op straat. Het blijkt dat de kandidaat van de oppositie vandaag door Mazabuka komt. Hij gaat meedoen aan de presidentsverkiezingen in augustus. Het zal spannend worden, in deze regio is hij erg populair. Lafter en ik gaan naar de bank om de betalingen voor de schoolfees te doen. Buiten zien we hoe langer hoe meer mensen met

vlaggen en toeterende auto's met mensen erop. Het is een lawaai van jewelste. Even later wordt de weg afgesloten door de mensenmenigte en alle verkeer wordt de zijwegen ingestuurd. Op een gegeven moment komt dan de auto van HH eraan en de mensen juichen en roepen hem toe. Als wij uit de bank komen dan is de auto net voorbij en overal worden foto's genomen met de mobieltjes. Een apart sfeertje geeft het en daar loop je dan als enige blanke tussen. Hoe er op de echte verkiezingsdag aan toe gaat laat zich raden.

Wij gaan naar Shoprite om nog een paar boodschappen te doen en waar ook de minibus staat. Om half vier is iedereen weer verzameld en we kunnen vertrekken naar de Missie. Deze keer nemen we een alternatieve route en hebben boven op een heuvel een prachtig uitzicht over Mazabuka en de suikerplantages richting de Kafue rivier. De weg is alleen niet zo goed, veel stenen en potholes. Er moeten nog wat reserve onderdelen worden afgegeven in Kangila werkplaats voor onze Hilux. Later op de zandweg hebben we weer een probleem met de bus. Er is een as van de stuurinrichting gebroken. Gelukkig weet Avice weer raad en met een stuk span band en een stuk ijzerdraad kunnen we op een sukkeldrafje de Missie bereiken. Men heeft waarschijnlijk nog een reserve as liggen op de Missie om de kapotte te vervangen. Ik heb geen zin meer om te koken en eet een paar crackers. Het licht valt weer eens uit vanavond.

Woensdag 27 januari

Inderdaad is er nog een reserve as voor de stuurinrichting. Oliver en Avice monteren die en om negen uur zijn we klaar om te vertrekken naar de Teranova farm waar Theresa woont. De afstand vanaf de Missie is 30 km. alles over zandwegen met de nodige hobbels natuurlijk. Teranova is één van de grootste boerderijen uit de omgeving. Omdat Theresa een bestuurslid is van de Missie, ben ik hier om een aantal bestuurszaken met haar te bespreken. Ook moeten we aardappels meenemen, want op deze boerderij worden de laatste jaren veel aardappels gekweekt. Ze verkopen ook aan particulieren en we hebben een bestellijst van missiemedewerkers meegekregen. De prijs is ca. € 3,50 voor tien kilo. Ze zijn hier gek op aardappelen. Ik krijg ook een plasticzak met misschien 4 kilo erin en hoeft net te betalen. Ik zal ze gaan eten en keuren natuurlijk. Het maakt Theresa wel wat zenuwachtig want de Hollanders zijn gewend aan een lekkere kruimige aardappel toch. Onderweg passeren we twee grote vrachtwagens die worden geladen met aardappels van Teranova. Het schijnt goede handel te zijn.

Donderdag 28 januari

Vorige week had ik met Sarudzai overlegd over mijn afspraken in deze week. Meestal is er op donderdag een outreach, waarbij men het veld ingaat om allerlei medische programma's uit te voeren op locatie. Sarudzai was er overtuigd dat deze week er geen programma zou zijn, maar helaas heeft men toch een programma gepland voor vandaag. Nu heb ik voor vanmiddag een auto nodig om Rodney Anderson te bezoeken. Na wat heen en weer gepraat zal men proberen om twee uur terug te zijn, zodat ik ook mijn afspraak kan nakomen.

In de morgen heb ik overleg met Bbuna over de investering voor de grote groentetuin. Men heeft betere prijzen kunnen vinden in Mazabuka voor materialen om een degelijk hek en een kweekkas te maken. Hierdoor denk men op de missie dat men beter in staat is om groenten te verbouwen en hiermee inkomsten te genereren. Het is ook goed voor de bevolking om te wennen aan het eten van meer groentesoorten. Het eten is nog steeds erg eenzijdig, hoewel men op de missie de aardappel heeft ontdekt. Ik hoorde van een zuster dat ze die eet als ontbijt, samen met een kop thee, heerlijk zegt ze. Ik moet er niet aan denken, geef mij maar muesli en een boterham.

Om twee uur is Lafter en haar team inderdaad terug van de outreach en ik ben klaar om met Oliver naar Anderson te gaan. Ik heb al diverse malen over hem geschreven, hij is lid van het Zambiaanse bestuur, een op leeftijd zijnde vrijgezel, heeft een hart voor de Zambiaanse bevolking, is bepaald niet onbemiddeld, woont alleen op een grote boerderij met zes honden en omringt door koeien, was lange tijd directeur van een grote boeren coöperatie, een fantastische hartelijke kerel. Dit zijn zomaar een aantal gedachten die bij mij opkomen. We zitten buiten op de waranda en bespreken een aantal missie onderwerpen. Thee wordt door een bediende gebracht en dan sluiten zijn ook zijn zus en zwager aan om samen thee te drinken. Ze zijn op bezoek en wonen zelf in Durban in Z. Afrika. Rodney was deze week jarig en komen hem daarom bezoeken. Even een gezellig moment met elkaar aan de thee met cake. Echt Engels en ze vinden het maar gek dat ik geen melk en suiker in de thee wil. De zes honden draaien om ons heen en likken aan mijn blote benen, soms krijgen ze een pets met een vliegenklapper als ze te brutaal worden. Om een uur of vijf vertrekken we weer en krijgen al gauw een forse bui over ons heen.

Onderweg stoppen we nog bij de Shentons. Uiteraard zitten ze TV te kijken met een biertje en een G+T. Ik moet ook komen zitten en een G+T gaat er wel in, een standaard drankje die altijd voor me wordt klaargemaakt. Ik moet beslist een keer komen eten volgende week en zal proberen hiervoor tijd vrij te maken. Ze zijn beide hulpbehoevend maar erg hartelijk en de kok en huisbediende zorgen voor hen. Al doende zijn we pas om kwart over zeven weer terug op de missie en is het al donker geworden. Ik maak snel wat eten klaar, restje van gisteren en een pakje noedels.

Voor vanavond heb ik afgesproken bij Gadiel, zijn broer en Friday. Dus geen tijd om wat aan het verslag te doen. Ze wonen met elkaar in een stafhuis. De kamer is gevuld met vooral een muziek installatie en een grote digitale TV. Ik dacht snel iets thuis te eten maar zij hebben erop gerekend dat ik met hen de traditionele maaltijd mee-eet. Dus handen wassen en met de handen eten we nshime, kip, groente en een sausje. Ik neem maar niet teveel en je krijgt er zulke kleverige handen van. Het is best gezellig en we praten heel wat af, terwijl de TV heen en weer wordt gezapt. Ze hebben een abonnement op digitale zenders via een schotel. Om tien uur ga ik toch maar naar mijn eigen gastenhuisje.

Rafaël	tuinman
Wallis	missiemedewerker, wast mijn kleren, veegt de vloer
Oliver	chauffeur
Sarudzai	manager missie /verpleegkundige
Bbuna	pastor en ass. manager
Piston	pastor en boekhouder
Febby	EHT gezondheidswerker
Gibson	verpleegkundige/lid spiritual committee
David Green	blanke boer
Avice	onderhoudsman

Obed	tuinman
Lafter	hoofd verlosafdeling
Bob/ Barbara Shenton	blanke boeren, 80-ers, 20 min. rijden bij de missie vandaan.
Gadiël	gezondheidswerker
Friday	Arts in de kliniek (heeft geen baan en werkt vrijwillig hier)